

Pentti Mäkinen

IHMISIÄ KORPIMAILTA

Ihmiä korpimailta

© Pentti Mäkinen

Ulkoasu: R. Penttinen
Kustantaja: Mediapinta 2009

ISBN 978-952-235-139-5

Sisällys

Entiset rengit	7
Herkko.....	11
Makkara	15
Kultalaukku.....	19
Kuokka-Jussa	26
Vaitelias mies	31
Yrjön rakkaus.....	35
Hollo	38
Peter	41
Perinnönjako	45
Pokkis Heikki.....	49
Sadepäivä	53
Tammi	57
Rossin pappa	61
Lasku.....	67
Humoristi	71
Ammattimies.....	77
Metsäkaartilainen	81
Toive	86
Heinänhakureissu.....	90
Sökö-Maija.....	94
Reiska.....	98
Kultakruunu	102
Tuokio	107
Kalle.....	111
Joopi.....	114
Kesäloma.....	120
Petteri	123
Vävyt.....	127

Myssy.....	133
Hautajaiset.....	137
Arka.....	141
Radio.....	145
Kulkumiehen ylpeys	151
Kulkumies	155
Työnjohtaja	159
Kaveri.....	162
Hymypoika.....	165
Parantaja.....	168
Korttipeli	172
Raiskinen.....	176
Pirssi.....	179
Arttu	182
Anomus	186
Atomi	191

ENTISET RENGIT

Kaksi Kurtti-yhtiön entistä renkiä oli joutunut kanavan kaivuuseen.

Ennen he olivat olleet poikasesta lähtien Kurtin renkeinä. Se veti heitä kuin veljeksiä lähelle toisiaan. Molemmat he olivat olleet huutolaisina ja sitten päätyneet heti pienenä poikasena Kurtin rengeiksi. Siitä se oli elämänura valjennut, heitä oli pidetty kuin eläimiä. Heiltä oli viety ihmisarvo kokonaan. Heistä molemmista oli tullut kummallisia luonteita.

He pelkäsivät ja kunnioittivat herroja, ja kumpikaan ei uskaltanut hevin sanoa omaa mielipidettään, mikäli se oli herroja vastaan. Siinä he rapoivat kaivaa kanavaa josta ei selvitä silmänpalvelulla.

Mitä enemmän työnjohtaja pyöri lähettyvillä, sitä enemmän heidän pätkänsä kanavassa muuttui ravaksi.

Sillä hermostuksissaan he nostelivat jalkojaan kokoajan. Ja kanavahommiin erikoistunut Kanava – Ville oli antanut heille tärkeästi ohjeet, että: kanavaa ei saa talloa ravalle, pitää nostella mahdollisimman vähän jalkoja. Ei oikeat kanava mie-

het liikuta jalkojansa koko aikaa, pittää olla ko kissa varovainen rapomasta.

Mutta ei kun ei, aina kun työnjohtaja tuli näkösälle, hermoilu alkoi. Ja he, Iikka ja Vilkkko, entiset rengit, saivat kuin hermokohtauksen.

Vuoronperään he tarpoivat rapakossa ja seuraus oli se, mitä kanava Ville oli sanonut. Maa kanavassa muuttui sitkeäksi ravaksi. Sitten se oli raskasta ja sinkuvaa, joka ei lähtenyt irti edes lapiosta. Mutta minkäs sitä alitajunnalleen voi, heitä oli hallittu koko elämä pelolla, ja sen leima oli syöpynyt syvälle sieluun. Siksi hommasta ei tahtonut tulla mitään.

Vilkkko siinä juoksi kiekkaa ja haukkasi aina kun työjohtajalta silmä vältti kulkurinkäyrästä palasen. Se oli hänen puse-ronsa etutaskussa.

Säälien ja inhoten jätkät katselivat Vilkkkoa. Mutta minkäs teet? Luonne oli auttamattomasti pilassa, iäksi. Ja jätkät luulivat, että kun he huomauttavat kyllin usein, niin siitä tavasta päästäisiin. Seuraus oli kummallinen, vaikka jätkät yrittivät auttaa ja neuvoa, Vilkkko käsitti sen heti väärin. Ja hän luuli, että he yrittivät kieroilla ja järjestää kuseen, työnjohtajaa vastaan.

Siinä sitä sitten neuvottiin ja punottiin, ja ei ihme, että jätkät väliin suuttuivat, vaikka itse tekivät työnsä rauhallisesti, ilman rapomista. Vaikka olihan siitä vahinkoa jätkillekin, kun vesi kuljetti sitä rapaa sitten alapuolisten kaivajien monttuun. Kaiken lisäksi likalla oli vielä sellainen luonnevika, että hän ei koskaan sanonut vastaan.

Oli aivan sama mitä sanoit, Iikka myönsi kaiken. Koko ajan kanavalta kuuluikin Iikan selvä kirkkaan kova ääni:

– Son aivan tosi.

Aivan tosi, oli se sana joka hallitsi Iikan elämää. Se tuli reilusti ja selvästi, oli asia sitten vale tai tosi.

Iikka myönsi kaiken todeksi. Ja totesi vielä päälle:

– Ot taitamaton, son aivan tosi.

Ei ihme, että jätkät olivat ihmeissään, kanava oli kuin rapakuoppa, ja kuului:

– Ot taitamaton, kyllä se on aivan tosi.

Mitäs tässä enää teet, eihän sitä Iikka riepua enää voinut haukkuakaan.

Kun joskus joku sanoi Iikalle:

– Sie Iikka olet paska mies.

Niin Iikka vastasi kirkkaasti: – Son aivan tosi. Ja katsoi rehellisillä silmillään haukkujaa, hävettihän sitä niin rehellistä miestä haukkuakin.

Siksi jätkät olivat jo turtuneet koko parivaljakkoon. Olkoon sitten niin tulimaisen tosi kuin ikinä haluaa. Ei muuta sitten kun kaivetaan ja ravotaan niin kuin itse kukin tykkää. Ja olkoon sitten totta kaikki, mitä nyt olla saattaa. Sitten tuli päivä, että jätkät olivat perin kyllästyneitä palkkaansa. Ei tällä palkalla saa edes ruokaa tarpeeksi. On se nyt niin väärin, että pitää vielä puolinälässä kanavaa kaivaa. Mutta kaiken varalta he pitivät yhteisen neuvottelun, että kaikki olisivat yhteisen palkkavaatimuksen takana. Ja kaikki kun tuntuivat sanovan samaa, niin he lähtivät työnjohtajan puheille, tuo rapainen ja hikinen joukko.

– Se on sitte sillä lailla, että meän pittää saaha vähän lissää kuutiomaksua.

– Ei sitä saa suola rahhaa tässä työssä, aloitti Kanava-Vilkko.

Hän oli niin kuin porukan luottomies, kun oli kova kaivaja, ja muutenkin suora mies. Työnjohtaja koetti ensin selittää, kuin myötätuntoa saadakseen.

– En mie pysty maksamhaan enempää. Ei ole valtaa. Herat net määräävä minuaki.

Hiljanen joukko kuunteli hetken hiljaa ja sitten he totesivat, että on pakko tässä sitte lopettaa kaivu.

Silloin työnjohtaja suuttui:

– Kyllä se pojat on niin, että tet tyhjää vouhotatta, että tet tule saahmaan mithään lissää. Että tet minua pölätä, ei sole ees kohtuulista, tehän vaaitta liikaa.

Silloin Iikka säikähti ja karjaisi:

– Ei missään nimessä... ei missään nimessä... son taihvaan tosi, ei liikaa... ei liikaa...

Suu auki siinä katsoivat sekä työnjohtaja, että kanavamiehet. Vain harvalla veti suuta hymyyn.

HERKKO

Lepikkö Herkko oli päättänyt vuokrata ison pirttinsä automiesten käyttöön. Automiehet olivat nimittäin kortteerin tarpeessa, sillä heillä olivat soramontut aukaisuvaiheessa. Ja sora-
rajo piti saada käyntiin heti.

Herkko oli vaimoineen siivoillut valmiiksi pirttinsä, ja laittanut kaikki mahdollisimman hyvään kuntoon, tulevia vuokralaisia varten.

Iloista tuntui olevan automiesten porukka, ja Herkko nautti siitä. Sillä hän oli itsekin ollut nuorena miehenä työmailla. Vaikka olikin sitten saanut valtiolta tilan, josta oli vähitellen raivauttanut pelloiksi ja niityiksi. Siksi hän ikään kuin nuortui kun taloon tuli vieraita asukkaita.

Uudesti hän eli nuoret päivät mielessään, niin että, rakastui uudestaan omaan vaimoonsa. Ja siitä seurasi että hän yöllä kohdisti vaimoonsa samat halut kuin nuoruusvuosina. Hi-mokkkaasti hän yöllä kaivoi vehkeensä esiin ja nousi hollille josta voihkien laskeutui alas. Se oli Herkon tapa.

Ensimmäisenä päivänä automiehet ajoivat ja kuorivat pintamaita montusta. Sitten he tasoittivat monttutietä ja lopuksi joku veti lanalla kaiken sileäksi. Sitten kun he olivat saaneet kaiken valmiiksi seuraavan aamun alkua varten, he tulivat Herkon pirtille. Osa heistä oli kovia kalamiehiä ja niin he lähtivät kalastamaan. Toiset taas kuluttelivat aikaa muuten, mikä mitenkin.

Sillä ainahan sitä miesjoukko jotain tekemistä keksii.

Kaikki oli niin kuin uuden ja arvaamattoman seikkailun alkua.

Jonkinlaista jännitystä tuntui jokaisen sisikunnassa. Taas alkaisi uusi ajo, joka tahtoi mennä kilpailuksi. Toisinaan se meni joskus aivan vakavaksi kateudeksi, tai muuten sai sellaisia muotoja että oli rikkoa miesten välit. Silloin siinä tarvittiin jo tosimiesten neuvottelu, että asiasta selvittiin. Ja enimmäkseen selvittiin.

Mutta nyt pirtissä kuului korttien läiske ja sökö oli täydessä käynnissä. Isosti vetivät rattimiehet, aivan Herkkoa hirvitti. Sellaisia summia vaihtoi omistajaa, että Herkko katseli ihmeissään. Näillä rahoilla Herkko olisi pärjännyt kuukausia.

Kyllä se täytyi olla hyvää hommaa tuo ratinpyöritys, mietti hän.

Kahvia keitettiin, ja tietysti Herkko hääri kahvikokkina.

Mutta heti hän kiiruhti katsomaan. Oli mukava katsoa hoolia, ja olla tietävän näköinen jonkun selän takana.

Siinä hän mielessään veikkaili, että kenellä on peli ja kenellä ei.

Usein hän onnistui arvaamaan oikein. Siitäpä johtui hä-

nen mieleensä, että mitäpä jos koettaisi kun oli niin hyvä arvaamaankin. Mutta sitten hän ajatteli, että menisi mökki jos tuollaiseen suureen peliin ryhtyisi. Ei tarvitsisi monta kertaa arvella väärin, silloin olisi käynyt mökille tai talolle huonosti. Siksi pysytteli hän katselu puolella, eikä hän koskaan ollut ollut mikään pelimies.

Hän oli aina ollut tasainen puurtaja ja luottanut vain työhön ja taas työhön. Siksipä häntä eivät olleet maailman myrskyt pahemmin heilutelleet. Elämä oli ollut tasaista, kaikki oli soljunut kuin virta. Ei sitä ollut jälkeen vaimonoton tapahtunut mitään erikoista. Tila oli vain kasvanut, ja oli pari lastakin siunaantunut vaimon kanssa ährätessä. Siksi hän oli ikään kuin maatunut omaan osaansa elämässä. Ja nyt tämä uusien miesten tulo oli jotenkin ikään kuin järkyttänyt hänen mielenrauhaansa.

Mitenkähän ne voivat elää noin rennosti, mutta ei minusta olisi sellaiseen. Mieki haluaisin, mutta ei minusta ole muunlaiseen elämään. Kuvitella tuota rahan repimistä! Kyllä niillä täytyy sitä tullakin.

Oli tullut yö ja viimeiset korttimiehet kokoilivat kortteja pois pöydältä. Ja Herkko lähti kamariinsa vaimonsa tykö.

Verkkaisesti hän riisui ja antoi vehkeensä sojottaa. Vaimo liikahti sängyssä ja antoi tilaa.

- Älä sie nyt heti ala.
- Ei net kuule nuku. Kuulevat vielä.
- Älä höpise, meilä on seinät kuule.
- Mutta ko sie et kuitekhaan ole hiljaa. Ainahan sie huuat sen päälle. Siehän olekko mettäinen, et saata olla hiljaa.
- Hiljaa, ja hiljaa. Käsi haki.
- Hetken kuului kahinaa.
- Nyt sie taas, oleks sie sitte hiljaa.

– Ensin kuului tasainen huohotus, joka hiljaa meni pitkäksi tasaiseksi sitten se kiihtyi ähkimiseksi ja seurasi huuto.

– Ehei, ohoi!

– Ota, pois, ota pois,..

– Ei pois mutta oi vooi!

Sitten oli aivan hiljaista, vain parit silmät jossain vilkaisivat toisiaan.

MAKKARA

Rame oli tavallinen metsuri, joka hakkaili pitkin Etelä-Ruotsia. Suomessa olivat työt vähenneet ja Rame muutti Ruotsiin. Siellä hän elätteli perhettään joka oli kasvanut jo kolmeen lapseen.

Elämä oli Ramen mielestä aivan kohdallaan, mutta sitten sattui onnettomuus, kun Rame sahasi jälleen metsässä.

Asia oli nimittäin niin, että hän heräsi sairaalassa ja nenä oli leikattu, ja kääreissä. Varovaisesti hän katseli itseään peilistä, siellä kääreitten sijasta pistivät silmät esiin kuin piikki-sialla. Kumman ihmetteleväiset. Sillä mitäpä paljastuu näiden tukkojen alta kun ne pois otetaan. Siinä hänen miettiessään saapui hoitaja ja katsoi hetken.

– Kuinkhaan tuo nokka oikein paranee? kysyi Rame.

– Kyllä siitä vielä nenä tulee, ei se muuta kuin komistui. Vaikka komeahan se varmasti on ollut ennenkin.

– Älä sitä pelkää.

Kovasti lohtua toivat nuo sanat, komistuu... sati ettei.

Sitten kun tukot saatiin pois, niin Rame huomasi, että hän oli paljon komeampi kuin ennen. Sillä samalla oli hävinnyt hänen ulkonäöstään se pienoinen näkövirhe, sillä hänellä oli ollut hieman vino ja suurehko nenä. Se oli kuin

helpotus mies alla kolmenkymmenen, ja nyt jopa kaunis nainenkin. Ja siitä se ura urkeni. Seurasi jo heti sairaalassa vakava rakkaus seikkailu, joka johti siihen että hoitajasta tuli hänen rakastajatar.

Rame huomasi rakkauden tosiolemuksen, ei tarvinnut muuta kuin hyvä ryhti ja komea nenä. Siellä sitä painettiin oikein nuoruuden innolla, yökaudet, ja mahlat virtasivat. Ja kun Rame oli vielä kestävä, ei lauennut heti, vaan käytti kaikki pilvilinnat läpi, oli rakkaus taattu.

Siitä vuorostaan seurasi se, että entinen vaimo kun sai tietää, otti eron. Sillä ei hän millään voinut käsittää, että hänen turvallinen miehensä nenäleikkauksen jälkeen tuli kuin hulluksi. Kaiken lisäksi tuo hulluus näytti olevan pysyvää laatua.

Rame muutti pois kotoa isänsä tykö. Ihmeissään isä katsoi poikaa ja uutta neniä. Jotakin oli peruuttamattomasti muuttunut tuon leikkauksen jälkeen.

Rame kulki yökaudet hypyillä, ja isä laskeskeli huolestuneena aina uusia ja uusia suhteita. Joskus hän ajatteli hetken laskettuaan, että kyllä se vielä pojalle käypi huonosti. Sillä vuosien mittaan isän tietoihin tuli jo seitsemäs vahinko. Ja jos lapsia on seitsemän, niin kyllä siinä yhden miehen tilit tulevat heikoiksi.

Kyllä siinä täytyy joku ratkaisu tulla, ja niin tulikin. Rame häipyi hiljaa kuvioista joskus vain soitteli ensi alkuun isälleen, milloin mistäkin. Ja tuo mistäkin tarkoitti, että aina eri naisen tyköä. Ensiaikoihin isä oli huolissaan ja kuvitteli, että kyllä se siitä tasaantuu. Mutta turha toivo, nenäleikkaus oli tehnyt tehtävänsä.

Sitten seurasi pitkiä aikoja, että Ramesta ei kuulunut mitään. Oli häipynyt maailman humuun.

Rame oli miettinyt itsekin, että mitä nyt pitäisi tehdä, ei

tästä tule mitään .Jo seitsemän omissa nimissä. Ja lisää tulee, se on varma asia. Mikäs sen estäisi, kun vehkeet pelaavat ja ei muuta teekkään

Ja nuita kaveriaki tulee muutettua harva se päivä; mietti hän ja katseli peilistä omaa nokkaansa.

Voi helvetti! Kyllä se tuo lääkäri joka tämän nokan teki, teki väärän työn. Kohta sitä on kläppia vaikka kuinka paljon. Mutta mitäs tässä pitäis tehdä? Eihän tässä pelasta mikhään. aina on tuuria ja tulee vetastua. Ei, ei kyllä tässä on umpikuja eessä. Tuumi Rame.

Sitten hänen tajuntaansa syttyi kuin lamppu ikään, muuta nimeä perkele, muuten sie olet kusessa.

Muuta vaikka Jakkaraksi, ajatteli hän ivallisesti. Ei mutta saatana Makkara! Sehän kävis ruottalaisile naisile täyestä. Eihän net ossaa Suomea, ei net tiä, eikä välitähkään tietää, mitä sana Makkara merkittee. Sitten saapi peheltää niin paljon ko haluaa makkaran kans. Eikä kukhaan huomaa mithään. Kestää sitä sitte kysellä Makkaran perhään.

Samassa Rame huomasi, että hänen entinen kaunis luonteensa oli kadonnut. Joku vuosi sitten hän ei olisi edes leikillä voinut tehdä tällaista, tai edes ajatella. Saatana, eikös net naiset sitte huomaa minua, miehän olen menny aivan pilhaan. Miehän en ees ajattele ihmisiksi. Mutta mitäs se ennää vaikuttaa? Ko nokka tekkee niin paljon asiaa, että saapi ketä vain, silloinhan se on aivan sama. Eihän niilä itteläkhään ole kummoset ajatukset. Komea nokka vain ja kaikki on selvää.

Ramen isä vastaili puhelimeen. Naisen ääni kyseli, että oliko tämä oikea numero.

– Kun minä nyt sain tämän osoitteen, että onko tämä Makkaran koti?

Nainen puhuu ruotsia ja isä osaa.

Ensin isä ällistyy ja on vähällä vastata, ettei mitään Makkaraa tunneta, mutta sitten häneen yhtäkkiä iskee ajatus.

– Onkos sen pojan etunimi Rame?

– Joo, kyllä .

– Kuule tyär hyvä, älä sie sitä Makkaraa kysele, se on aivan hulttiopoika ollu senjälkeen ko siltä nokka leikathiin.

– Eikä se mikhään Makkara ole, se valehtellee. Tiäks ees mitä se Makkara ruottiksi merkittee.

Kun puhelu katkeaa isä istuu hetken hiljaa. Sitten hän kirjoaa karmeasti:

– Vai makkara... saatana!